

Suché TMR pro všechny kategorie skotu

Suché TMR pro všechny kategorie skotu

Mgr. Michaela Zelenková
Garant chovu skot

ADW FEED, a. s.

Že jste o tom ještě neslyšeli? Nebo naopak, že už je v některých fázích chovu používáte? Pojďte spolu s námi v krátkém textu najít inspiraci, zkušenost a možná i pochopení, proč tak dobře fungují, jak se používají a kde všude je lze využít. Možná vás překvapí jejich multifunkční využití a možná vás nadchne k tomu, abyste začali některé kategorie ve svém chovu řešit právě touto cestou.

Každý chov je jiný, to bych vám mohla podepsat. Naší prací je navštěvovat chovy skotu po celé České republice, ale také v blízkém i vzdálenějším zahraničí, a tak s jistotou vám mohu říct, že jsem viděla tolik farem, že dvě stejné jsem ještě nenavštívila. V tom tkví celý ten problém. Neexistuje univerzální řešení. Do chovu, jeho výkonu a ekonomiky vstupují čtyři hlavní parametry: management, technologie, genetiky a výživa. Každý jeden z nich je stejně důležitým vlivem jako ty ostatní. Rozumějte tomu tak, že když dosáhnete na strop technologie, tak ji již „nepřeplníte“ genetikou a dosáhnete-li na strop genetiky, tak jakákoliv investice do výživy nad rámec genetických možností bude ztráta „ekonomické efektivity produkce“. Zjistit opravdové limity své farmy není snadný úkol, ale precizní analýzou to lze a výsledek

je výstižný a překvapivě přesný. Nejdůležitější je ale chtít. Bez opravdové touhy znát pravdu ze strany chovatele to nejde.

A když už budete znát limity všech hlavních parametrů, tak je tady další řada faktorů, která vám může napovědět, co je pro vaši farmu důležité a co je naopak podstatné pro někoho jiného, a tak vás nemusí zajímat. Další proměnné, které mohou ovlivnit rozhodnutí pro použití suché TMR jsou mimo jiné: velikost farmy a s tím související počet kusů v jednotlivých kategoriích, množství vlastních pozemků, soběstačnost ve výrobě krmiv, krmivová základna objemných krmiv, personál a jeho kvalita, místo odchovu mladého dobytka, technické vybavení, chovatelské a produkční cíle atd.

A teď konečně k těm zázračným multifunkčním suchým TMR. Věděli jste, že v současné době již můžeme říct, že na území České republiky se krmí suché TMR pro všechny kategorie skotu? Zde je rychlý přehled a následně vám podám stručný návod, jak poznat, že jste vhodným kandidátem na to, abyste uvažovali o použití suché TMR u některých kategorií vašeho stáda.

Základní přehled suchých TMR a kategorií dobytka, kde jsou použity:

- Mladý skot na mléčné výživě – speciální suché TMR s vysokou koncentrací živin a bez rizika dietetických příjmů
- Odstav mléčných telat – suché TMR s variabilním množstvím energie dle potřeby telat
- Poodstavové období – suché TMR s vysokou kvalitou, s nízkou separovatelností dávky a řízeným příjmem sušiny
- Odchov plemenných jalovic – suchá TMR s řízeným příjmem a řízeným přírůstkem k požadovanému termínu připoštění
- Odstav masného skotu – suché TMR vhodné k řešení odstavu a přechodu z pastvy do ustájení/výkrmu
- Odchov plemenných býků – suché TMR živinově nastavené na maximální přírůstek v testu při zachování nízké acidogenity krmné dávky
- Výkrm mladších býků – vysoce koncentrovaná suchá TMR s optimálním příjmem živin a sušiny pro efektivní růst do 400-450kg
- Výkrm starších býků – vysoce koncentrovaná suchá TMR pro finální růst býků
- Suchostojné období dojníc – suchá TMR jako 100% krmná dávka pro suchostojné krávy a přípravu porod – řešení zvyšující v kritickém období vysoké březosti příjem sušiny a je bez použití aniontových solí
- Produkční suchá TMR – určená pro dojnice ve všech fázích laktace

A teď ty zásadní otázky... jak poznat, která suchá TMR je vhodná pro použití ve vašem chovu? Co by to přineslo? Kolik by to stálo? Jaké řešení je pro vás nejlepší? Je to ekonomické? Jak si to obhájit?

S jistotou vám řeknu, že budete-li porovnávat cenu krmné dávky jakékoliv kategorie na kus a den (vyjma podstavových telat mléčného skotu) jako cenu vstupních surovin do KD bez vícenákladů a porovnávat to se suchou TMR ať už nakoupenou jako kompletní krmivo anebo vyrobenou na farmě ze speciálního koncentrátu k domíchání s vlastní slámou, tak rozdíl v ceně bude vždy 20-50% v neprospěch suché TMR. Ale!!! Pojďme si říct, co všechno, by se do nákladů mělo správně vyčíslit a často se tak neděje nebo to nelze či je to zcela mylně považováno za nepodstatné. Výraznou položkou, která dělá rozdíl ve výsledné porovnané ceně jsou objemná krmiva, která jsou často naceňována vnitropodnikově a pod reálnými náklady na pěstování, sklizeň, fermentaci a její ztráty, ztráty na skrývku okrajů a vršků jámy, které jdou mimo krmení atd. Dále šroty v ceně obilí bez šrotování a míchání, KD bez převozů komponentů, míchání a někdy i bez zbytků, bez práce a nákladů na vyhrnování, bez adekvátních odpisů na opotřebených strojích (krmný vůz, traktor, štípač...).

Jak poznáte, že jste ten, kdo by měl řešit odchov telat a mladého dobytka suchými TMR? Jednoduše... protože je to ideální řešení pro všechny chovy, a to bez výjimek. Důvod je jednoduchý. Telata a mladý dobytek jsou kategorie, které žádají investici. Co do nich vložíme, z toho můžeme jednou sklízet plody. Proto je důležité krmit tyto kategorie v souladu s jejich fyziologickými potřebami a také hledat řešení jednoduché a praktické. Mladý dobytek potřebuje příjem sušiny odpovídající cca 2,8% své živé hmotnosti. Prakticky to znamená, že čerstvě odstavené 100kg vážící tele potřebuje přijmout 2,8 kg sušiny. V suché TMR s koncentrovanými živinami a vyváženým podílem vlákniny to znamená přijmout za jeden den cca 3,1kg hmoty, ale při použití konvenčních TMR (mix siláže, senáže, sena nebo slámy a směsi) by tele muselo k úhradě potřeby příjmu sušiny sežrat cca 6kg hmoty, což z fyziologických důvodů většinou není možné. Telata, která jsou odstavována na konvenční TMR často mají nižší příjem sušiny, než je žádoucí a přestávají prospívat. Taková telata bučí, jsou hladová, dožadují se mléka a jiného žrádla, které znají.

Takovým je jedině koncentrát (startér), který jim byl předkládán již v boudách při napájení mlékem či mléčnou náhražkou. A právě tak, to většinou chovatelé řeší. Aby zmírnil propad v přírůstku, a hlavně sníženou imunitu odstavených zvířat, tak posypávají TMR menším, či větším množstvím pro telata známého startéru. Není výjimkou, že jsme navštívili chovy, které měly spotřebu granulovaného startéru v podstavovém období převyšující 7kg na kus a den. Proto lze obecně říct, že řízení odstavu a podstavového období na suchých TMR je univerzálním, jednoduchým a ekonomickým řešením vhodným pro všechny chovy.

Podobné pravidlo je i u odstavu masných telat, která jsou většinou ke konci léta stažena z pastvy. Rozdíl je jen ve věku a tím i v nároku na živinu, ale princip zůstává stejný. Telata jdou ze známého prostředí pastvy, běžných zdrojů potravy a bezpečí matek do uzavřených prostor, kde je nucené sdílení plochy s vrstevníky a neznámé zdroje potravy (siláž, senáž, šrot...). Odstavy skrze suché TMR zajistí kontinuální příjem krmiva a tím i růst, snížení stresu a zachování imunity pro vyrovnání se s tlakem nového prostředí.

U výkrmu býků a odchovu plemenných býků záleží hodně na soběstačnosti farmy. Pokud je farma závislá na nákupu siláže či jiného objemu, tak se obecně vždy vyplatí přejít na suché TMR. Dál záleží na velikosti, protože menší farmy nedokáží rozdělit krmné dávky a distribuci živin dle potřeb jednotlivých kategorií, a proto dělají kompromisní univerzální krmnou dávku. V této dávce buď překrmují drahými živinami starší zvířata nebo nedostatečně dotují mladý dobytek. Nejste-li majiteli pozemků, kteří mohou vyrábět objemná krmiva bez závislosti na službách či nákupech, tak se vám zcela jistě vyplatí hledat cestu s použitím suchých TMR.

Další skupinou jsou dojnice, a to především krávy mimo laktaci, tedy suchostojné a příprava porod. Nad použitím suchých TMR by se měli zamyslet především chovatelé menších stád, kde je do cca 400ks dojnic. Důvod je jednoduchý. Při 400ks základního stáda máte cca 35-40 porodů za měsíc a tím na sucho stojí maximálně 70ks. Kdyby měly stát ve dvou skupinách a mít rozdělenou krmnou dávku např. z důvodů okyselování dávky přípravy na porod, tak se jedná o míchání pro cca 30-35ks, což je v krmném voze o běžné kubatuře takřka nezamíchatelné. A kde je efektivita práce? Náklad na přejezdy? Zvýšené riziko nepřesnosti jednotlivých komponentů navážených v poloprázdném krmném voze? Všechno to popsané výše vede často chovy k přijímání suboptimálních kompromisních řešení. Suchá TMR pro suchačky je ideální možností, jak krmit přesnou krmnou dávkou s velkým příjmem sušiny a bez kompromisů.

Produkční suché TMR jsou známé u menších chovatelů jako řešení, na které není potřeba velkého technického vybavení, je snazší přihrnování, téměř žádné ztráty a potřeba pracovní síly pro vyhrnování. Vhodné je jejich použití také tam, kde svítí slunce do žlabů, není možné krmit vícekrát denně nebo nejsou

vybudovány vhodné silážní žlaby. Dlouholetou zkušenost mimo Českou republiku mají například v Itálii, kde je tradiční výroba parmazánu, ale i jinde ve světě při produkci mléka pro výrobu dlouho zrajících sýrů. Suché TMR bez fermentačních kyselin mají totiž pozitivní vliv na chuť a další vlastnosti mléka.

Tolik krátké představení suchých TMR a možností jejich multifunkčního použití ve všech kategoriích skotu. Snad jste si i vy v tomto textu našli, co je pro vás zajímavé a důležité.

